

Søknad om driftstilskudd 2026 til ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter.

ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter inngår i gruppen av nasjonale freds- og menneskerettighetssentre. ARKIVET har en tydelig regional forankring og særpreg, og kan med rette kalles et freds- og menneskerettighetssenter for hele Agder. Vi setter stor pris på støtten og samarbeidet med Agder fylkeskommune og alle de 25 kommunene i Agder. Vi er avhengig av fortsatt støtte og samarbeid for å nå ut til regionens innbyggere med historisk og samfunnsmessig kunnskap som bidrar til demokratisk bevissthet og holdningsdannelse.

Med økende regional og nasjonal anerkjennelse, er ARKIVET en viktig aktør for Agders kommuner og deres innbyggere. Vårt samfunnsoppdrag bygger opp under Regionplan Agder 2030, og tilstreber å være en ressurs og samarbeidspartner for Risør kommune. ARKIVETs virksomhet skal nå ut til hele befolkningen, men med et særlig fokus på barn og unge. Arbeidet inngår i samfunnets samlede beredskap for å styrke ytringsfriheten, og samtidig bekjempe rasisme og antisemittisme, hatefulle ytringer, gruppefiendtlighet, utenforskap og voldelig ekstremisme.

ARKIVETs historie som åsted og minnested fra andre verdenskrig er selve fundamentet for senterets arbeid – og bakgrunnen for den sterke posisjonen i Agder. Gjennom årene har ARKIVET vokst fra å være et regionalt kraftsenter til å bli en nasjonal aktør på flere felt. Norsk senter for krigsseilerhistorie og Krigsseilerregisteret, Norsk digitalt fangearkiv og Plattform er alle eksempler på prosjekter som har fått nasjonal betydning og satt tydelige spor i samfunnsdebatten.

Nå tar ARKIVET et nytt, viktig steg – som nasjonalt senter for forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme. Med røtter i historien og blikket rettet mot fremtiden skal vi bidra til å bygge motstandskraft i samfunnet. Kunnskap, kritisk tenkning og tillit er vårt vern mot hat og polarisering. Fra å forvalte minner om hva som gikk galt, skal vi nå også være en drivkraft for det som må gå rett.

ARKIVET driver et bredt tverrfaglig og helhetlig arbeid innenfor forskning, dokumentasjon, undervisning og formidling. I undervisningen bruker ARKIVET historisk kunnskap som utgangspunkt for læring og refleksjon om demokrati og menneskerettigheter. Kjernen i historieundervisningen er å få elever og studenter til å bli selvstendige, kritisk tenkende og aktivt deltakende samfunnsborgere. Dette skjer gjennom å oppøve evnen til historisk empati og evnen til å delta i forhandlinger om fortidas betydning.

Over statsbudsjettet dekkes ca. 60% av driften. Fylkeskommunal og kommunal støtte er derfor avgjørende for å gjøre det mulig å opprettholde et kvalitativt og spennende tilbud til alle skolene og regionens innbyggere. Fylkeskommunale og kommunale tilskudd utgjør til sammen ca. 11% av budsjettet. Selv om de øvrige kommunale bidragene i den store sammenhengen ikke

er så store, synliggjør disse et eierskap og engasjement for ARKIVET som er av stor betydning for vårt arbeid.

Kommuner som yter tilskudd i henhold til anbefalte støttesatser, får gratis omvisning og undervisning for sine skoleklasser. Skoleelever er vår aller viktigste målgruppe. Ved besøk får elevene både en omvisning i hovedutstillingen «Brennpunkt Arkivet», og et undervisningsopplegg. I utstillingen settes blant annet menneskers ulike handlingsvalg i fokus på en slik måte at elevene aktivt engasjeres og involveres. I undervisningen trekkes det linjer mellom de brutale historiene som er blitt fortalt i kjelleren, ofte tilpasset stedet elevene kommer fra, og samtidens utfordringer og muligheter. Undervisningen gjennomføres av ARKIVETs ansatte formidlere. Omvisningen gjennomføres av frivillige etter opplæring.

Den 20. november åpner vi også vår nye utstilling *Minnekammeret – barn og krig*. Utstillingen tar utgangspunkt i barns erfaringer med krig – både historisk og i vår egen tid – og minner oss om at krigens konsekvenser alltid rammer de mest sårbare hardest. Gjennom sterke fortellinger, personlige gjenstander og kunstneriske uttrykk skaper *Minnekammeret* rom for refleksjon, empati og håp. Utstillingen er et kraftfullt uttrykk for ARKIVETs oppdrag: å formidle historien på en måte som gir gjenklang i nåtiden, og å løfte fram menneskeverdet – også når verden står i brann.

Vi håper Risør kommune finner vårt arbeid så interessant at dere kan bidra med et driftstilskudd for 2026.

Vårt forslag til veiledende støttesatser er:

Kommuner med inntil 3.000 innbyggere	kr 10.000,-
Kommuner med 3.000 — 8.000 innbyggere	kr 17.500,-
Kommuner med 8.000 — 12.000 innbyggere	kr 30.000,-
Kommuner med over 12.000 innbyggere	kr 40.000,-

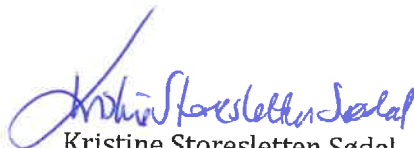
Vi ber dere bekrefte vedlagte tilsagn. så sender vi faktura.

Omvisning/avholde møter på ARKIVET

Som mottakere av denne søknaden (kommunestyre/formannskap/mm) er dere hjertelig velkomne til å besøke oss ved ARKIVET. I tillegg til omvisning i «Brennpunkt Arkivet» vil vi gjerne legge til rette for at kommunen kan avholde møter i foredragssalen eller i multisalen «Skillingssalen» i nybygget. Våre fagfolk kan også gi innføring i den lokale krigshistorien eller dagsaktuelle temaer. Kontakt oss gjerne for avtale. ARKIVET ønsker å styrke relasjonen til de respektive kommuner.

Med vennlig hilsen
ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter

Norunn Tveiten Benestad/sign/
styreleder

Kristine Storesletten Sødal
direktør

Vedlegg: Årsberetning for 2024